

ЧИННИКИ, ЩО ПЕРЕШКОДЖАЮТЬ РЕФОРМУВАННЮ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Наталія СОРОКОЛІТ

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, Львів, Україна

FACTORS THAT PREVENT REFORMING PROCESS OF PHYSICAL EDUCATION NOWADAYS

Nataliya SOROKOLIT

Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Boberskyj, Lviv, Ukraine

Анотація.

У статті проаналізовано сучасний стан упровадження освітньої реформи «Нова українська школа» (НУШ) у фізичному вихованні. Акцентовано увагу на перепонах, які затруднюють якісне реформування фізичного виховання.

Мета дослідження полягає у виявленні чинників, які негативно впливають на реформування фізичного виховання школярів на сучасному етапі, та окресленні можливих шляхів розв'язання проблеми. Для досягнення мети використано такі **методи дослідження**: аналіз та узагальнення літератури; опитування учителів фізичної культури за допомогою анкетування та математична обробка отриманих результатів. Опитування учителів проведено під час курсової перепідготовки у Львівській, Тернопільській, Івано-Франківській, Хмельницькій, Вінницькій, Дніпропетровській та Херсонській областях. За допомогою χ^2 -критерію Пірсона виявлено вірогідність розбіжностей думок респондентів у цих областях.

Результати роботи та висновки. На основі опитування 341 учителя фізичної культури із сімох областей України встановлено, що

Abstract.

The modern condition of implementation of educational reform "New Ukrainian School" in physical education is analyzed in the article. The attention is taken on the barriers, that make difficult the qualified reforming of physical education.

The goal of research is to investigate the factors, that have negative influence on reforming of physical education of pupils on the modern stage; and to describe possible ways to solve the problem. In order to reach the goal, **such methods of research** were used as analysis and literature generalization; physical education teachers' survey, applying questionnaire and mathematic elaboration of the result we have got. The teachers' survey was performed during course second preparation in Lviv, Ternopil, Ivank-Frankivsk, Khmelnytsk, Vinnytsia, Dnipoperovsk and Kherson regions. There was determined the possibility of differentiation of respondents' thoughts in these region, according to χ^2 Pirson criteria.

The results of the work and conclusions. On the basis of survey of 341 physical education teachers from 7 Ukrainain regions we have determined that in order to reform physical

для ефективного реформування фізичного виховання в умовах нової української школи найбільшою перешкодою є негативний стан матеріально-технічного забезпечення закладів освіти, інвентарю та обладнання – 74,3 %, що перешкоджає якісному проведенню уроку. Окрім цього, негативне ставлення педагогів інших предметів до фізичної культури як до другорядного предмета – 38,5 %; нераціонально складений розклад та велика завантаженість спортивної зали школи – 32,4 %; різні можливості школярів, пов'язані із запровадженням інклюзивної освіти та відсутністю посади асистента учителя фізичної культури, що створює перепони для забезпечення оптимальної рухової активності учнів, оволодіння технікою виконання фізичних вправ – 26,4 %; часті зміни в навчальних програмах із фізичної культури – 15,6 %; недостатнє методичне забезпечення уроків фізичної культури – 7,9 %. Зазначені перепони спонукають до пошуку шляхів розв'язання цього питання у вигляді розроблення стратегії удосконалення фізичного виховання в умовах НУШ, розроблення спецкурсу з курсової перепідготовки учителів фізичної культури.

Ключові слова: зміни, реформа, фізичне виховання, школярі.

education effectively, in terms of New Ukrainian School, the biggest barrier is bad condition of material-technical software, inventories, and equipment of educational establishments, that make difficult the process of lessons' performing in 74,3 %. In addition, the negative attitude of teachers other studies pretending physical education is a secondary study – 38,5 %; the studying schedule, elaborated irrationally and overload of sport classrooms – 32,4 %; different pupils' opportunities, that are connected with implementation of inclusive education and absence of physical education teachers' assistant, that make barriers for providing the optimal motor activity of pupils and to get the technique of performing physical education – 26,4 %; frequent changes in educational programs for physical education – 15,6 %; lack of methodic software of physical education teachers – 7,9 %. The stated barriers promote to look for ways in order to solve the problem. These ways should be in elaborating of strategy of improvement of physical education in conditions of New Ukrainian School and in elaborating special course of physical secondary preparation of physical education teachers.

Keywords: changes, reform, physical education, pupils.

Вступ. Реформаційні процеси, що характеризують соціально-економічне й суспільно-політичне життя України, вимагають трансформації системи освіти. Заклади загальної середньої освіти мають забезпечувати розвиток учнів як особистостей, закладати підвалини їхньої подальшої самоосвіти, успішної самореалізації впродовж життя [5]. Відповіддю на виклики часу стала Концепція «Нова українська школа». Це ключова реформа сьогодення, в якій акцент навчання зроблено на вміннях, а не лише на знаннях. Для ефективної реалізації цієї реформи потрібен новий учитель. Професійна компетентність учителя потребує постійного розвитку й удосконалення [4].

У наукових дослідженнях Л. Дубровська та О. Дешко зазначають, що учитель Нової української школи є носієм суспільних й

освітніх змін, активним учасником і провайдером реформ у системі освіти [4].

Імплементация основних положень освітньої реформи «Нова українська школа» викликала жваву дискусію в освітянській та науковій спільнотях. Українські науковці (В. Вітюк, 2017; В. Гончарук, 2019; Л. Дубровська, О. Дешко, 2018; Л. Зеленська, С. Саакова, 2019; Л. Лисенко, О. Багінська, О. Воєділова, 2018; О. Лобова, 2017; С. Моїсеєв, В. Гузар, В. Свирида, 2021; С. Онищук, 2019; В. Павленко, 2017; Н. Самсутіна, 2019; О. Rymar, А. Solovey, N. Sorokolit, U. Shevtsiv, V. Matviiv, 2020; А. Якимчук, 2019 та інші) звертали свою увагу на готовність педагогів до змін в умовах реалізації концепції [1, 4, 10, 11, 14]; на інноваційні технології у фізичному вихованні [15] та професійний розвиток в умовах реформування [2, 6, 8]; на стан і перспективи впровадження освіт-

ньої реформи НУШ [3, 5, 7]; на педагогічну майстерність учителя фізичної культури в умовах реформування [8, 10]; на особливості підготовки майбутніх учителів фізичної культури до реалізації освітньої програми НУШ [11].

Так, Л. Лисенко, О. Багінська, О. Воєділова обґрунтовують предмет роботи вчителя фізичної культури в контексті реалізації концептуальних засад реформування середньої школи. Висвітлюють напрямки та функції професійної діяльності вчителя фізичної культури, його практичні можливості в освітньому, оздоровчому та культурологічному аспектах. Акцентують увагу на інтегральному показнику готовності майбутнього вчителя фізичної культури до професійно-педагогічної діяльності як здатності проектувати, конструювати й перетворювати окремі складники педагогічної діяльності. Рекомендують розробляти, моделювати засоби педагогічного впливу та ефективно застосовувати їх на практиці для забезпечення всебічного розвитку особистості [6].

Так, В. Павленко зазначає, що від рівня підготовки та педагогічної майстерності вчителя фізичної культури залежить ефективність оволодіння фізичними вправами, підвищення рівня фізичного розвитку, фізичної підготовки, стану здоров'я учнів [10]. Нові підвищені стандарти до навчання, для успішного оволодіння знаннями предмета ставлять перед учителями фізичної культури завдання бачити, як педагогічні новації поєднуються з іншими дисциплінами та зі щоденним життям. Новий зміст освіти, засновано на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві [10].

Дослідниця О. Лобова акцентує свою увагу на позитивних і проблемних моментах запровадження освітніх змін. Серед проблемних аспектів науковець виокремлює відсутність критеріїв оцінювання результатів навчання, складність створення освітніх програм закладами освіти [6], а Л. Зеленська й С. Саакова переконують, що для ефективного втілення реформи необхідно позбавитися стереотипів, що залишаються чинними в системі загальної середньої освіти. До них належать недостатня орієнтованість змісту шкільної освіти на формування в учнів умінь використовувати отримані знання

в житті, практичній діяльності; недосконала матеріально-технічна база, система загальнодержавного моніторингу якості освіти, обмеженість фінансування [5].

Незважаючи на те, що в науковій літературі є значна кількість праць, які окреслюють питання впровадження НУШ та попередні наші дослідження [12, 13, 15], що дали змогу виявити думку вчителів фізичної культури щодо ставлення до освітніх реформ НУШ, можливостей реалізації ключових компетентностей у фізичному вихованні, не знайдено досліджень, які були би спрямовані на вивчення проблемних моментів імплементації реформи у фізичне виховання. Припускаємо, що існує низка перешкод, які гальмують ефективно впровадження освітньої реформи «Нова українська школа» у фізичне виховання учнів.

Мета – виявити чинники, які негативно впливають на реформування фізичного виховання школярів на сучасному етапі та окреслити можливі шляхи розв'язання проблеми.

Матеріали й методи. У дослідженні застосовано такі методи: аналіз та узагальнення літературних джерел й офіційних документів (дав змогу визначити актуальність дослідження, сформулювати мету); соціологічні методи: опитування за допомогою анкетування, неформальні бесіди; методи математичної статистики.

Учасники дослідження – учителі фізичної культури із сімох областей України, а саме: Львівської (n=50–25,8 %), Івано-Франківської (n=53–13,6 %), Тернопільської (n=54–13,8 %), Хмельницької (n=48–12,3 %), Вінницької (n=50–12,8 %), Дніпропетровської (n=36–9,2 %) та Херсонської (n=50–12,8 %). В опитуванні взяв участь 341 учитель фізичної культури, з них 227 чоловіків, що становить 66,6 %, та 114 жінок, що становить 33,4 %. Варто зазначити, що до анкетування залучені педагоги з різним педагогічним стажем та рівнем кваліфікації. Так, серед опитаних учителів 153 особи (44,9 %) мають вищу кваліфікаційну категорію; 88 осіб (25,8 %) – першу; 55 осіб (16,1 %) – другу та 45 осіб (13,2 %) – категорію «спеціаліст».

Матеріали дослідження опрацьовано в програмі Microsoft Office Excel. Визначено середнє арифметичне значення та засто-

совано χ^2 -критерій Пірсона для виявлення вірогідності розбіжностей думок респондентів. За $p < 0,05$ різниця у відповідях респондентів статистично істотна.

За допомогою узагальнення результатів опитування виокремлено чинники, які гальмують ефективно впровадження реформи «Нова українська школа» у фізичне виховання, та за допомогою методу порівняння пропорцій встановлено статистично істотну різницю у відповідях респондентів від середнього показника учасників опитування й від показника учителів фізичної культури Львівської області. Статистично істотна різниця на рівні $p < 0,05$.

Результати дослідження. Опитування учителів фізичної культури дало змогу виокремити труднощі, з якими фахівці зіштовхуються під час проведення фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти, а саме:

- неякісна чи застаріла матеріально-технічна база закладів освіти;
- відсутній інвентар чи недостатня його кількість для проведення уроків фізичної культури відповідно до вимог стандарту нової української школи та рамкової освітньої програми;
- часті зміни навчальних програм із фізичної культури;
- специфічне ставлення інших учителів-предметників до фізичної культури як до предмета другорядного значення;
- різні можливості учнів, пов'язані з їхнім станом здоров'я та рівнем фізичної підготовленості;
- велика завантаженість спортивної зали та нераціонально складений розклад із фізичної культури;
- недостатнє методичне забезпечення предмета щодо реалізації реформи «Нова українська школа»;
- високі вимоги до вчителя;
- недостатня професійна компетентність учителів із питань реалізації ключових компетентностей у фізичному вихованні.

Найбільшою перепорою для якісного впровадження компетентнісного підходу у фізичному вихованні є стан матеріально-технічного забезпечення та інвентарю –

так вважають 74,3 % опитаних учителів. Водночас статистично істотно відрізняється від середнього показника і є найвищим відсоток невдоволених наявним інвентарем та обладнанням, який зафіксовано серед респондентів Тернопільської (88,9 %) та Івано-Франківської (88,7 %) областей ($p = 0,02$). У Вінницькій та Херсонській областях так вважають 60,0 % респондентів, що теж статистично істотно відрізняється від середнього показника ($p = 0,03$). Вищий за середній показник невдоволених виявлено у Хмельницькій (83,3 %) та Дніпропетровській (75,0 %), нижчий – у Львівській (64,0 %) області. Установлено статистично істотну різницю між відповідями респондентів Львівської (64,0 %) та Тернопільської (88,9 %) за $p = 0,003$; Львівської (64,0 %) та Хмельницької (83,3 %) за $p = 0,03$; Львівської (64,0 %) та Івано-Франківської (88,7 %) за $p = 0,003$ областей (рис. 1).

Як видно з рис. 1, стан матеріально-технічного забезпечення та інвентарю в закладах загальної середньої освіти є проблемою в усіх областях, що дає нам підстави стверджувати, що це є чинник загальнодержавного масштабу, який потребує оновлення та модернізації для якісного проведення уроку фізичної культури в сучасних умовах. У кожній області це питання є актуальним тому, що більше ніж половина опитаних учителів позначили наявний стан як першочергову перепору на шляху впровадження освітньої реформи. Особливо гостро це відчувають учителі фізичної культури Тернопільської, Івано-Франківської та Хмельницької областей.

Окрім цього, учителі фізичної культури наголошують на негативному ставленні педагогів інших предметів до фізичної культури, вважаючи його другорядним. Так вважають 38,5 % респондентів. Статистично відрізняється від середнього показника думка респондентів у Херсонській області, де зафіксовано найнижчий відсоток – 14,0 % ($p = 0,0007$), та від відповідей респондентів Львівської області ($p = 0,003$). В інших областях респонденти мають однотайну думку з цього питання, істотної різниці у відповідях не виявлено ($p > 0,05$). Однак у решті областей відсоток у відповідях респондентів є вищим

за середній показник опитаних учителів: в Івано-Франківській – 49,1 %; Тернопільській – 46,0 %; Дніпропетровській – 44,4 %; Львівській – 40,0 %; Хмельницькій – 39,6 %. Лише у респондентів Вінницької області відсоток є нижчим від середнього показника опитаних учителів і становить 36,0 % (рис. 2).

Серед чинників, які негативно впливають на якість проведення уроку фізичної культури, – нераціонально складений розклад та велика завантаженість спортивної зали школи. Про це стверджують 32,4 % респондентів. Особливо гостро це питання стоїть у Львівській області, де зафіксовано

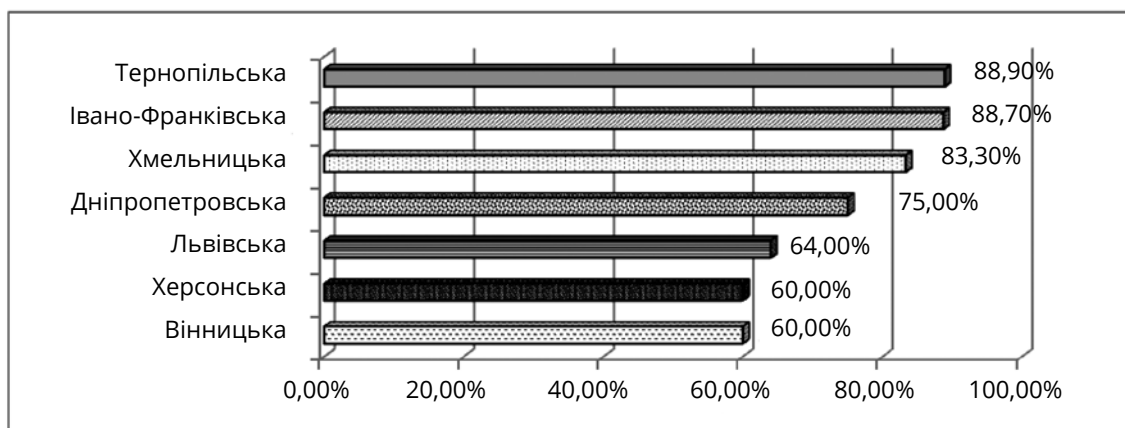

Рис. 1. Відсоткове значення учителів, невдоволених станом матеріально-технічного забезпечення фізичного виховання

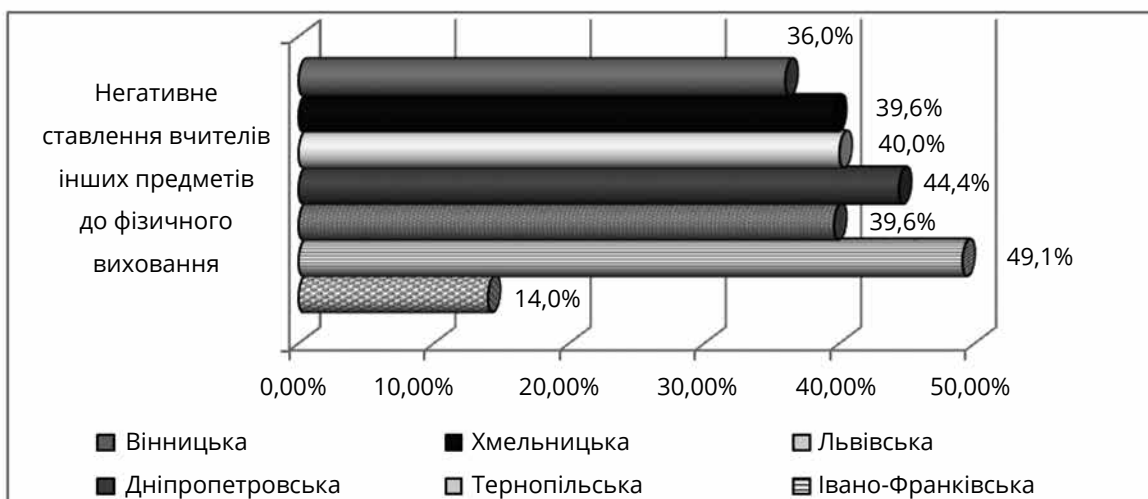

Рис. 2. Відсоткове значення респондентів, які вважають, що ставлення колег до предмета перешкоджає реформуванню

Таблиця 1

Різниця у відповідях респондентів Львівської та інших областей щодо нераціонально складеного розкладу уроків

Області	Львівська (n=50)	Львівська (n=50)	Львівська (n=50)	Львівська (n=50)	Львівська (n=50)	Львівська (n=50)
	Тернопільська (n=54)	Хмельницька (n=48)	Вінницька (n=50)	Дніпропетровська (n=36)	Івано-Франківська (n=53)	Херсонська (n=50)
%	64,0 %*	64,0 %*	64,0 %*	64,0 %*	64,0 %*	64,0 %*
	29,6 %	33,3 %	18,0 %	27,8 %	37,7 %	16,0 %
p	0,0004	0,002	0,00	0,0009	0,008	0,00

Примітка. * – статистично істотна різниця у відповідях респондентів ($p < 0,05$).

найвищий відсоток – 64,0 %, що статистично істотно відрізняється від середнього показника і від відповідей респондентів в інших областях (табл. 1).

Також виявлено, що від середнього показника статистично істотно відрізняється думка респондентів Вінницької – 18,0 % (за $p = 0,04$) та Херсонської – 16,0 % (за $p = 0,02$) областей. В інших областях відповіді респондентів істотно не відрізняються ($p > 0,05$). Вищий за середній показник установлено в Івано-Франківській (37,7 %) та Хмельницькій (33,3 %) областях, а нижчий за середній – у Тернопільській (29,6 %) та Дніпропетровській (27,8 %).

Проблемою для учителів фізичної культури є той факт, що на одному уроці займаються діти з різними можливостями. Учителі наголошують, що це створює певні перепони в руховій активності учнів, в оволодінні технікою виконання фізичних вправ, в організації уроку фізичної культури, у фізичній підготовленості школярів та підготовці до спортивних змагань. Про це стверджують 26,4 % респондентів. Статистично від середнього показника відрізняється думка респондентів Івано-Франківської області, де зафіксовано найвищий відсоток – 41,5 % ($p = 0,02$), та від думки респондентів Львівської області ($p = 0,02$). В інших областях різниця статистично не істотна ($p > 0,05$). Вищий за середній показник виявлено у Херсонській (30,0 %) та Тернопільській (29,6 %) областях, нижчий – у Дніпропетровській

(25,0 %), Хмельницькій (20,8 %), Львівській (20,0 %) та Вінницькій (18,0 %) (рис. 3).

Як видно з рис. 3, найбільш гостро це питання окреслюють учителі фізичної культури Івано-Франківської області. Тож вважаємо, що під час курсової перепідготовки для слухачів цієї області доречно було би впровадити навчальні заняття, які б удосконалювали професійну компетентність учителів щодо проведення уроку для дітей з особливими освітніми потребами у стані здоров'я, з різним фізичним розвитком, фізичною підготовленістю, гендерними особливостями та особливостями психоемоційної сфери.

Після смертельних випадків під час уроків фізичної культури у 2008–2009 н.р. профільне міністерство систематично працювало над удосконаленням навчальної програми. На думку вчителів фізичної культури, така ситуація теж негативно позначається на якісному проведенні уроків. Так вважають 15,6 % респондентів. Водночас статистично від середнього показника відрізняється думка респондентів лише Вінницької області, де зафіксовано найвищий відсоток – 28,0 % ($p = 0,03$). Варто зазначити, що статистично істотну різницю з цього питання виявлено між респондентами Львівської та Вінницької областей ($p = 0,045$). В інших областях думка респондентів однакова і різниця статистично не істотна ($p > 0,05$). Однак вищий за середній показник виявлено у Дніпропетровській (16,7 %) та Херсонській (16,0 %) областях. У решті областей

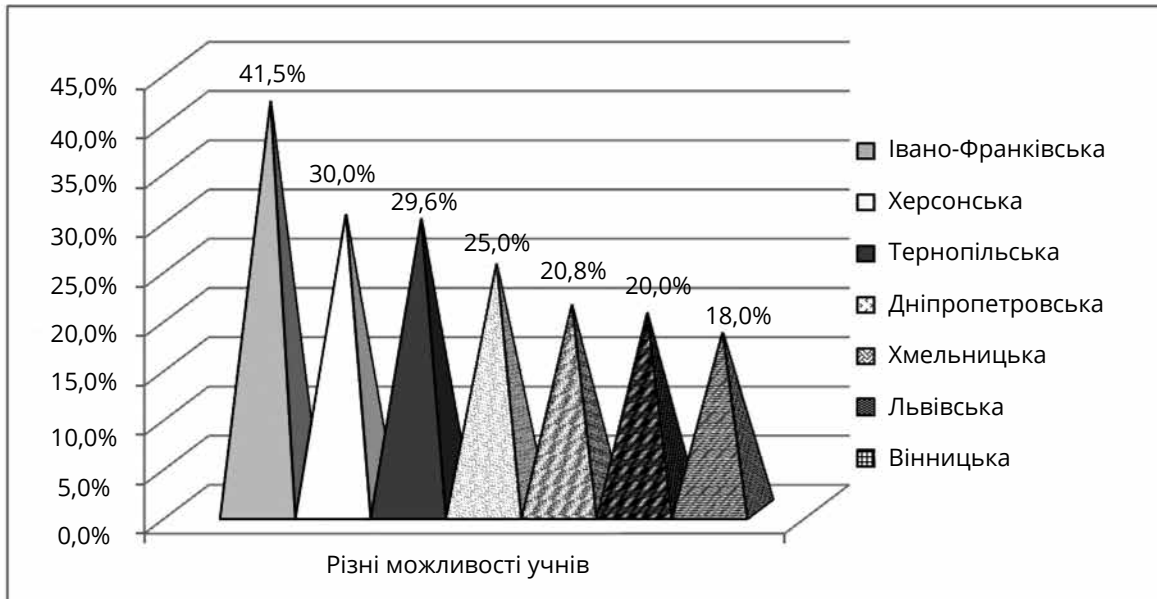

Рис. 3. Відсоткове значення учителів фізичної культури, що вважають перепорою для реформування фізичного виховання різні можливості учнів

відсоток є нижчим за середній показник і становить: Тернопільська – 14,8 %; Хмельницька – 12,5 %; Львівська – 12,0 %; Івано-Франківська – 9,4 %.

Учителі фізичної культури вважають, що в реформі «Нова українська школа» передбачено високі вимоги до педагогічних працівників. І цей факт може стати перешкодою до якісного проведення уроку фізичної культури, оскільки педагоги змушені будуть більше приділяти уваги самоосвіті, участі в тренінгах, семінарах, готуючись до серти-

фікації, а не роботі зі школярами у позанавчальний час. Про це стверджують 11,3 % респондентів. Варто зазначити, що вчителі фізичної культури одноставні у цьому питанні. Статистично істотно їхні відповіді не відрізняються від середнього показника ($p > 0,05$). Вищий за середній показник – у Херсонській (20,0 %) та Хмельницькій (18,8 %) областях, нижчий – у Вінницькій (10,0 %), Львівській (8,0 %), Тернопільській та Дніпропетровській – по 5,6 %. В Івано-Франківській – 11,3 % (рис. 4).

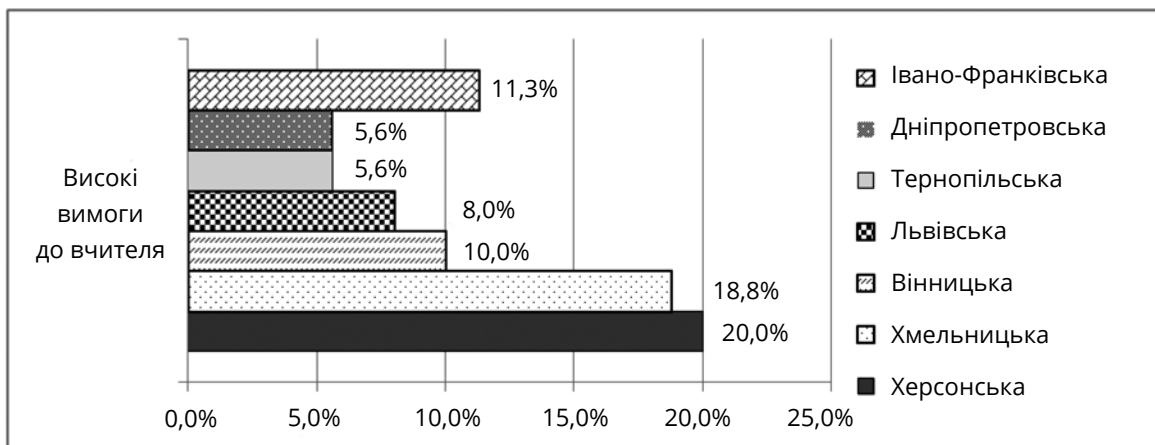

Рис. 4. Відсотковий показник учителів фізичної культури, які вважають, що НУШ має високі вимоги до вчителів

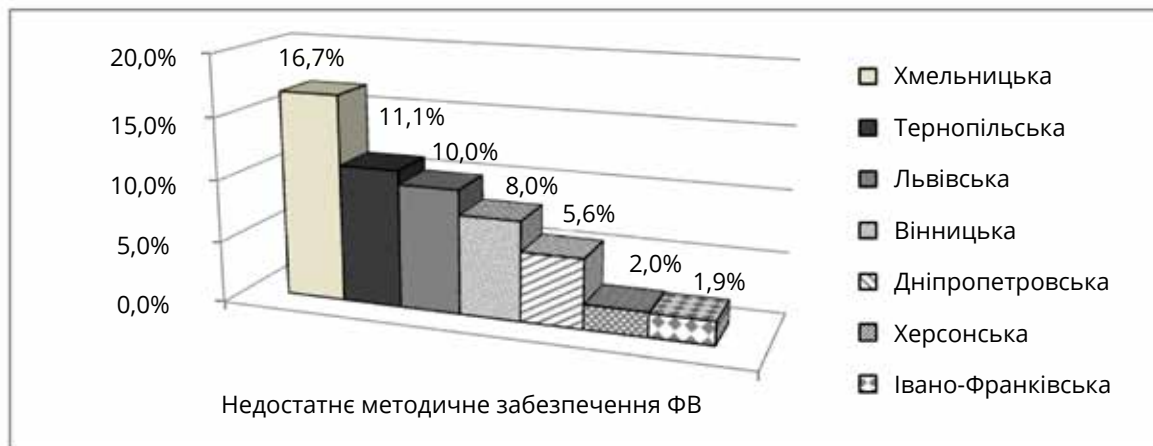

Рис. 5. Відсоткове значення неналежного методичного забезпечення фізичного виховання в НУШ

Недостатнє методичне забезпечення уроків фізичної культури – ще один чинник, який виокремлюють респонденти як недолік сьогодення. Про це стверджують 7,9 %. Особливо гостро питання недостатнього методичного забезпечення предмета виявлено у Хмельницькій області, де зафіксовано найвищий відсоток – 16,7 %, що статистично істотно відрізняється від середнього показника опитаних ($p=0,045$). В інших областях різниця у відповідях респондентів не істотна ($p>0,05$). У Тернопільській області так вважають 11,1 %; Львівській – 10,0 %; Вінницькій – 8,0 %; Дніпропетровській – 5,6 %; Херсонській – 2,0 %; Івано-Франківській – 1,9 % (рис. 5).

Недостатню професійну компетентність учителя фізичної культури як чинник, що перешкоджає ефективному проведенню уроків фізичної культури в умовах трансформації фізичного виховання в нову українську школу, виявлено у 4,9 % респондентів. Водночас думка фахівців є одностайною, і не існує статистично істотної різниці в жодній з областей ($p>0,05$). Однак особливо гостро потребу в підвищенні фахової компетентності мають респонденти Хмельницької області, де зафіксовано найвищий відсоток – 10,4 %. Вищий за середній показник виявлено ще й у Дніпропетровській області – 8,3 %. У решті областей цей

показник є нижчим за середній: Львівській, Вінницькій, Херсонській – по 4,0 %; Тернопільській – 3,7 %; Івано-Франківській – 0,0 %.

Висновки. Отже, серед чинників, які впливають на ефективне впровадження освітньої реформи на сучасному етапі у фізичне виховання, найбільшою перешкодою є негативний стан матеріально-технічного забезпечення закладів освіти, інвентарю та обладнання – 74,3 %; негативне ставлення педагогів інших предметів до фізичної культури як до другорядного предмета – 38,5 %; нераціонально складений розклад та велика завантаженість спортивної зали школи – 32,4 %; різні можливості школярів, пов'язані із запровадженням інклюзивної освіти та відсутністю посади асистента учителя фізичної культури, що створює перепони для забезпечення оптимальної рухової активності учнів, оволодіння технікою виконання фізичних вправ – 26,4 %; часті зміни в навчальних програмах із фізичної культури – 15,6 %; недостатнє методичне забезпечення уроків фізичної культури – 7,9 %.

На нашу думку, у закладах загальної середньої освіти можна виокремити чотири основні рівні розв'язання проблеми:

Загальнодержавний рівень заходів. Від центральних органів влади – Міністерства освіти і науки України залежить нормативно-програмне забезпечення (часті

зміни навчальних програм, високі вимоги до педагогічних працівників в умовах освітніх змін).

Місцевий рівень заходів. Від органів влади та місцевого самоврядування в умовах децентралізації залежить оновлення матеріальної бази, забезпечення достатньою кількістю інвентарю.

Рівень адміністрації закладу освіти. На цьому рівні можна здійснити заходи, які спрямовані на розвантаження спортивної зали та раціональне складання розкладу уроків, однакове ставлення до усіх предметів інваріантного складника навчальних планів МОН України.

Рівень формування фахової готовності. Від профільних вищих закладів освіти та закладів системи післядипломної освіти залежить готовність фахівців працювати

в умовах освітніх змін та педагогічна майстерність учителів фізичної культури (належне методичне забезпечення предмета: методичні розробки календарно-тематичних планів, конспектів уроків, сценаріїв позаурочних заходів та заходи, що удосконалюють професійну компетентність учителя: майстер-класи, відкриті уроки, круглі столи, семінари, тренінги тощо).

Зазначені перепони спонукають до пошуку шляхів розв'язання цього питання у вигляді розроблення стратегії удосконалення фізичного виховання в умовах НУШ. Це, на нашу думку, підтверджує припущення щодо необхідності розроблення та впровадження спецкурсу з модернізації шкільного фізичного виховання, що буде подальшим етапом наукових розвідок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вітюк, В. В. (2017). Готовність педагогів до змін в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа». *Педагогічний пошук*, 2(94), 3–6.
2. Вітюк, В. В. (2018). Інноваційні технології професійного розвитку педагогів в умовах реформування освіти. *Педагогічний пошук*, 2(98), 7–10.
3. Гончарук, В. (2019). Нова українська школа: стан та перспективи. У *Матеріали конференції ФППОМ* (с. 25–30).
4. Дубровська, Л. О., & Дешко, О. О. (2018). Проблема готовності вчителів початкових класів до упровадження ідей реформи Нової української школи. *Психолого-педагогічні науки: Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя* (3), 23–27. <https://doi.org/10.31654/2663-4902-2018-pp-3-23-27>
5. Зеленська, Л. Д., & Саакова С. О. (2019). Нова українська школа – стан і перспективи. *Імідж сучасного педагога*, 1(184), 5–7. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-1\(184\)-5-7](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-1(184)-5-7)
6. Лисенко, Л., Багінська, О., & Воєділова, О. (2018). Характеристика предмету роботи вчителя фізичної культури у контексті реалізації концепції «Нової української школи». *Актуальні проблеми дошкільної та загальної середньої освіти. Серія: Педагогічні науки*, (155), 127–132.
7. Лобова, О. В. (2015). Розбудова Нової української школи: позитиви і проблеми. *Scientific Journal Virtus*, (19), 82–84.
8. Моїсєєв, С. О., Гузар, В. М., & Свирида, В. С. (2021). Нова фізична культура у вимірах інновацій. *Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор та однокласових у закладах вищої освіти*, 1, 91–94.
9. Онищук, С. О. (2019). Впровадження концепції нової української школи на уроках фізичної культури. У *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи: зб. наук. праць*. (с. 83–87). НПУ імені М. П. Драгоманова.
10. Павленко, В. О. (2017). Педагогічна майстерність вчителя фізичної культури в умовах реформування середньої освіти. *Основи побудови тренувального процесу в циклічних видах спорту*, 178–183.
11. Самсутіна, Н. М. (2019). Особливості підготовки майбутніх учителів фізичної культури до реалізації освітньої програми в умовах Нової української школи. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*, 1, 330–336.
12. Сороколіт, Н. С. (2019). Можливості реалізації ключових компетентностей Нової української школи у фізичному вихованні школярів. *Спортивний вісник Придніпров'я*. (3), 167–174. <https://doi.org/10.32540/2071-1476-2019-3-167-174>.
13. Сороколіт, Н. С. (2018). Ставлення учителів фізичної культури до освітніх нововведень реформи "Нова українська школа". *Спортивна наука України*, 88(6), 53–59. <http://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/852/821>
14. Якимчук, А. Я. (2019). Готовність педагогів до змін в рамках реалізації концепції «Нова українська

REFERENCES

1. Vityuk, V. V. (2017). Readiness of teachers for changes in the conditions of realization of the Concept "New Ukrainian school". *Pedagogical search*, 2 (94), 3–6.
2. Vityuk, V. V. (2018). Innovative technologies of professional development of teachers in the conditions of education reform. *Pedagogical search*, 2 (98), 7–10.
3. Goncharuk, V. (2019). New Ukrainian school: status and prospects. In: *Proceedings of the FPPOM conference* (p. 25–30).
4. Dubrovskaya, L. O., & Deshko O. O. (2018) The problem of readiness of primary school teachers to implement the ideas of reform of the new Ukrainian school. *Psychological and pedagogical sciences: scientific notes of NDU named after M. Gogol* (3), 23–27. <https://doi.org/10.31654/2663-4902-2018-pp-3-23-27>.
5. Zelenskaya, L., & Saakova, S. (2019). New ukrainian school is a state and prospects. *Image of the modern pedagogue*, (184). [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-1\(184\)-5-7](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-1(184)-5-7)
6. Lysenko, L., Baginska, O., & Voedilova O. (2018). Characteristics of the subject of physical education teacher in the context of the implementation of the concept of "New Ukrainian School". *Current problems of preschool and general secondary education. Series: pedagogical sciences*, (155), 127–132.
7. Lobova, O. V. (2017). Development of the New Ukrainian School: Positives and Problems. *Scientific Journal Virtus*, (19), 82–84.
8. Moiseev, S. O., Husar, V. M., & Svirida, V. S. (2021) New physical culture in the dimensions of innovation. *Problems and prospects of development of sports games and martial arts in higher education institutions*, 1, 91–94.
9. Onishchuk, S. O. (2019). Introduction of the concept of a new Ukrainian school in physical education lessons. In: *Scientific journal of NPU named after MP Drahomanov. Series 5. Pedagogical sciences: realities and prospects. Coll. Science*. (с. 83–87). Kyiv Avenue: MP Drahomanov National Pedagogical University.
10. Pavlenko, I. N. (2017). Pedagogical skill of a physical education teacher in the conditions of secondary education reform. *Fundamentals of building a training process in cyclic sports*, 178–183.
11. Samsutina, N. (2019). Peculiarities of the training of future Physical Culture teachers for realization of the Educational Program within the conditions of New Ukrainian School. *Scientific papers of Berdiansk State Pedagogical University. Series: Pedagogical sciences*, 1, 330–336. <https://doi.org/10.31494/2412-9208-2019-1-1-330-336>
12. Sorokolit, N. (2019). Possibilities of implementation of key competencies of the new Ukrainian school in physical education of schoolchildren. *Sports Bulletin of the Dnieper*, (3), 167–174. <https://doi.org/10.32540/2071-1476-2019-3-167-174>.
13. Sorokolit, N. (2018). The attitude of physical education teachers to the educational innovations of the "New Ukrainian School" reform. *Sports Science of Ukraine* 88(6), 53–59. <http://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/852/821>

- школа. У *Сучасний вчитель початкової школи: Проблеми і перспективи в контексті освітньої реформи* (с. 196–199).
15. Rymar, O., Solovey, A., Sorokolit, N., Shevtsiv, U., & Matviiv, V. (2020). Tools for children fitness in the physical education of primary school pupils. У *Society. Integration. Education*. (с. 540–551). DOI: <http://dx.doi.org/10.17770/sie2020vol3.4852>
14. Yakimchuk, A. Ya. (2019). Readiness of teachers for changes in the framework of the concept "New Ukrainian school. In: *Modern primary school teacher: problems and prospects in the context of educational reform* (p. 196–199).
15. Rymar, O., Solovey, A., Sorokolit, N., Shevtsiv, U., & Matviiv V. (2020). Tools for children fitness in the physical education of primary school pupils. In: *Society. Integration. Education* (p. 540–551). DOI: <http://dx.doi.org/10.17770/sie2020vol3.4852>

Стаття надійшла до редколегії 29.05.2023.
Прийнята до друку 20.06.2023.
Підписана до друку 30.06.2023.

